

Sygn. akt II UK 117/14

## POSTANOWIENIE

Dnia 12 listopada 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kuryło

w sprawie z wniosku Z. D.

przeciwko Wojewódzkiemu Zespołowi do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności  
w B.

o ustalenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 12 listopada 2014 r.,

skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Okręgowego w B.

z dnia 24 października 2013 r., sygn. akt VI Ua (...),

**1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ;**

**2. przyznaje radcy prawnemu J. W. od Skarbu Państwa - Sądu  
Okręgowego w B. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych  
powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług tytułem  
nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w  
postępowaniu kasacyjnym.**

## UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w B. wyrokiem z dnia 24 października 2013 r. oddalił apelację wnioskodawcy Z. D. od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w B. z dnia 2 kwietnia 2013 r., mocą którego oddalono jego odwołanie od orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w B. z 11 lipca 2012 r., którym utrzymano w mocy orzeczenie Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o

Niepełnosprawności z dnia 21 kwietnia 2012 r., zaliczające wnioskodawcę lekkiego stopnia niepełnosprawności na stałe.

Powyższy wyrok został zaskarżony skargą kasacyjną wnioskodawcy. Skargę oparto na podstawie naruszenia przepisów postępowania: 1/ art. 381 k.p.c.; 2/ art. 382 k.p.c.; 3/ art. 217 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz 4/ art. 468 § 1 i § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania oraz rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego, w tym przyznanie pełnomocnikowi z urzędu od Skarbu Państwa kosztów tytułem nieopłaconej pomocy prawnej, a w razie nieprzyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania lub jej oddalenia - wniósł o przyznanie pełnomocnikowi z urzędu od Skarbu Państwa kosztów tytułem nieopłaconej pomocy prawnej.

Jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano jej oczywistą zasadność wobec dokonanych przez Sąd Okręgowy w B. naruszeń przepisów postępowania, które miały istotny wpływ na wynik sprawy i wydanie kwestionowanego rozstrzygnięcia jedynie na podstawie materiału zgromadzonego w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji, pomimo złożonego w apelacji przez wnioskodawcę wniosku o przeprowadzenie dowodu z dodatkowej opinii tych samych lub innych biegłych i zaniechanie przez Sąd drugiej instancji przeprowadzenia oceny przesłanek zdefiniowanych w art. 381 k.p.c., która to ocena umożliwiłaby Sądowi skorzystanie z uprawnienia zmierzającego do pominięcia nowych dowodów zgłoszonych na etapie postępowania apelacyjnego. Sąd drugiej instancji, wbrew obowiązującym regułom procesowym, nie dokonał analizy zasadności i celowości złożenia przez wnioskodawcę nowych wniosków dowodowych na etapie postępowania apelacyjnego, a nadto nie podjął żadnych czynności wyjaśniających, mających na celu doprecyzowanie przez wnioskodawcę zgłoszonego w apelacji żądania dotyczącego przeprowadzenia nowego dowodu, szczególnie w świetle złożonego przez wnioskodawcę już na etapie postępowania przed Sądem pierwszej instancji oświadczenia o przedstawieniu stosownej dokumentacji w późniejszym terminie z uwagi na długi okres oczekiwania na wyznaczenie wizyty u specjalisty. W ocenie skarżącego, brak aktywności Sądu drugiej instancji w tym zakresie oraz zaniechanie oceny przesłanek wykluczających

możliwość przeprowadzenia dowodu na etapie postępowania apelacyjnego, nie korespondują z normatywnymi właściwościami postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, a przedmiotowa skarga jest oczywiście uzasadniona z uwagi na usprawiedliwioną potrzebę ochrony interesu ubezpieczonego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą juretrycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Odnośnie tej przesłanki przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r.,

I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, iż przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy wypada stwierdzić, że skarżący nie wykazał istnienia powołanej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Autor skargi kasacyjnej upatruje oczywistej zasadności przedmiotowego środka zaskarżenia w naruszeniu przez Sąd drugiej instancji art. 181 k.p.c., przez pominięcie zawnioskowanego w apelacji dowodu z dodatkowej opinii tych samych lub innych biegłych lekarzy dla oceny stopnia niepełnosprawności skarżącego i oparcie rozstrzygnięcia wyłącznie na materiale dowodowym zebranym przez Sąd pierwszej instancji.

Godzi się zatem przypomnieć, że zgodnie z art. 381 k.p.c., sąd drugiej instancji może pominąć nowe fakty i dowody, jeżeli strona mogła je powołać w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, chyba że potrzeba powołania się na nie wynikała później. Ocena zastosowania art. 381 k.p.c. każdorazowo wymaga analizy okoliczności konkretnej sprawy oraz przebiegu postępowania w niej i mogą wystąpić przypadki, że o potrzebie powołania nowych faktów lub dowodów apelujący dowie się dopiero po zapoznaniu się z uzasadnieniem wyroku sądu pierwszej instancji (por. wyroki z dnia 20 maja 2003 r., I PK 415/02, OSNP 2004 nr 16, poz. 276; z dnia 10 lutego 2005 r., IV CK 472/04, LEX nr 179849 oraz z dnia 24 czerwca 2009 r., I CSK 447/08, LEX nr 584189).

Możliwość pominięcia nowych faktów i dowodów powołanych w apelacji nie oznacza dowolności sądu co do podejmowania decyzji w tym zakresie, lecz powinna wynikać z oceny dotychczas zebranego materiału procesowego. Należy jednak zaznaczyć, że o istnieniu potrzeby powołania się na nowe fakty i dowody nie decyduje zapatrywanie strony, lecz przedmiotowa ocena zachodzącego stanu rzeczy. Ponieważ strony nie mogą wiedzieć z góry, które okoliczności zaważą przy wydaniu wyroku, to powinny przytoczyć w całości materiał dowodowy służący uzasadnieniu pozwu lub obronie przeciwko twierdzeniom pozwu (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 1935 r., C.III. 101/34, Biblioteka Orzecznictwa, dz. XXX, poz. 19). Jeżeli więc strona uważa, że do udowodnienia jej twierdzeń wystarczy określony dowód i dlatego nie przytacza innych dowodów, to jej błąd nie jest usprawiedliwiony, sama ponosi winę niezgłoszenia dalszych dowodów i nie może zarzucać nieuzasadnionego uniemożliwienia wykazania jej praw (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 17 września 1937 r., C.II. 912/36, RPEiS 1938 nr 4, s. 907). Trafnie wywiódł Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 19 kwietnia 2007 r., III CZP 162/06 (OSNC 2008 nr 5, poz. 47), że obostrzenia zawarte w art. 381 k.p.c. są wyrazem dążenia do koncentracji materiału procesowego, a nie ograniczania rozpoznawczych i kontrolnych funkcji apelacji; dla strony zapobiegliwej i należycie dbającej o swoje procesowe interesy obostrzenia te nie stanowią więc przeszkody w zrealizowaniu celu procesowego, w szczególności polegającego na ujawnieniu prawdy materialnej.

Strona nie może skutecznie żądać ponowienia lub uzupełnienia dowodu w postępowaniu apelacyjnym tylko dlatego, że spodziewała się korzystnej dla siebie oceny dowodu przez sąd pierwszej instancji (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 1997 r., II CKN 446/97, OSNC 1998 nr 4, poz. 67; z dnia 15 czerwca 2000 r., II CKN 1007/98, LEX nr 533117; z dnia 28 listopada 2000 r., IV CKN 168/00, LEX nr 548755; z dnia 10 lipca 2003 r., I CKN 503/01, LEX nr 121700; z dnia 30 września 2009 r., V CSK 250/09, LEX nr 529732). Jeśli więc zamiarem skarżącego było zanegowanie trafności przeprowadzonej przez Sąd Rejonowy opinii biegłych lekarzy, to na tę okoliczność powinien zgłosić stosowne wnioski dowodowe (dodatkowa opinia pisemna lub ustna tych samych biegłych lekarzy lub opinia innego zespołu biegłych) przed zamknięciem rozprawy przez Sąd pierwszej instancji, a nie dopiero w apelacji. Skoro w postępowaniu przed Sądem Rejonowym skarżący nie wykazał stosownej inicjatywy w zakresie zgłaszania wniosków dowodowych, to powinien liczyć się z tym, że Sąd odwoławczy będzie władny pominąć spóźnione wnioski dowodowe, nie naruszając przepisu art. 381 k.p.c. Z kolei, wydanie niekorzystnego dla strony wyroku nie może stanowić samoistnej podstawy powołania się w postępowaniu apelacyjnym na nowe fakty i dowody (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 1999 r., I PKN 640/98, OSNAPiUS 2000 nr 10, poz. 389). W tym stanie rzeczy chybiony jest zarzut kwalifikowanego naruszenia przez Sąd drugiej instancji przepisu art. 381 k.p.c. jako przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Reasumując: wobec niewykazania istnienia powołanej w skardze kasacyjnej przesłanki przedsądu, z mocy art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.